

СОВЕТ
СТЕПНОШЕНТАЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АЛЕКСЕЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛЕКСЕЕВСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
КЫР ШОНТАЛЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

Кыр Шонталы авылы

КАРАР

21.09.2018

№74

**Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
Кыр Шонталы авыл жирлеге составына
керүче торак пунктларда
гражданнар жыенына эзерләнү һәм аны үткәрү
тәртибе турында”гы Нигезләмәне раслау хакында**

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы 6 октябрь, 2003 ел, 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 нче маддәсе, “Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында”гы 28 июль, 2004 ел, 45-ЗРТ санлы Татарстан Республикасы законының 35 нче маддәсе һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Кыр Шонталы авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 23 нче матдәләрен гамәлгә ашыру максатында

Кыр Шонталы авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Кыр Шонталы авыл жирлеге торак пунктларында гражданнарның жыенына эзерләнү һәм аны үткәрү тәртибе турында”гы Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Кыр Шонталы авыл жирлегенен рәсми сайтында, хокукий мәгълүмат порталында, шулай ук Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Кыр Шонталы авыл жирлеге Советы бинасында мәгълүмат стендына урнаштырырга.

3. Әлеге карар аны рәсми бастырып чыгарган вакыттан үз көченә керәчәк.

4. Әлеге карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземдә калдырам

**Алексеевск муниципаль районының
Кыр Шонталы авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе**

Ф.Я.Хамадеев

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районының
Кыр Шонталы авыл җирлеге Советы карарына кушымта

21.09.2018 №74

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының
Кыр Шонталы авыл җирлеге торак пунктларында
гражданның жыенына эзерләнү һәм аны үткәрү тәртибе турында
Нигезләмә

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Кыр Шонталы авыл җирлеге составына керүче торак пунктларда гражданның жыенына эзерләнү һәм аны үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмә “Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы 6 октябрь, 2003 ел, 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 нче маддәсе, “Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында”гы 28 июль, 2004 ел, 45-ЗРТ санлы Татарстан Республикасы законының 35 нче маддәсе һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Кыр Шонталы авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 23 нче маддәләре нигезендә эшләнә.

1. Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Гражданның жыены гомуми, тигез һәм халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерүе нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданның жыенында торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән кешеләр катнашырга хокуклы.
- 1.3. Гражданның жыенында катнашу ирекле.
- 1.4. Гражданның жыенда үзләре катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.
- 1.5. Гражданның жыены турыдан-туры халыкның җирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итүе максатында үткәрелә.

Гражданның жыенының вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены түбэндәге мәсьәләләр буенча үткәреләргә мөмкин:

Күрсәтелгән торак пункт керә торган, күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертеләргә тиешле торак пунктта жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча;

жирлекнең чикләрен үзгәртү, күрсәтелгән жирлекне үзгәртеп кору вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла;

жирлекнең вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан тормышка ашырыла торган жирлектә, әгәр сайлау хокукына ия жирлек кешеләренең саны 100 дән артык булса, жирлекнең вәкаләтле органын булдыру, аның саны һәм вәкаләтләр срогы турындагы мәсьәлә буенча;

жирлекнең вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан тормышка ашырыла торган жирлектә гражданнарның үзара салым акчасын кертү һәм файдалану мәсьәләсе буенча;

жирлек составына керә торган яки муниципаль район чикләрендә авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчасын кертү һәм файдалану мәсьәләсе буенча;

Авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта халыкның инициативасын күрсәтү максатында жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйләнгән мәсьәләләр буенча;

халык тыгыз урнашмаган яки барырга кыен булган урыннарда урнашкан жирлектә халык саны кимендә 100 кеше тәшкил итсә, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

авыл торак пункттында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын күрсәтү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен срогыннан элек туктату мәсьәләләре буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт турындагы Россия Федерациясе

законнарында каралган очраklarда конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатында үткәрелергә мөмкин.

Гражданнар жыенын матди һәм оештыру ягынан тәэмин итү

1.7. Жыенны жирлек башлыгы үткәрә.

1.8. Жыенга эерләнү һәм аны үткәрү белән бәйләнгән чыгымнар жирлек бюджеты акчасы хисабына сарыф ителә.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыенын үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыенын үткәрүдә инициативаны

- жирлек башлыгы;

- кимендә ун кешедән торган сайлау хокукына ия, гражданнар жыенында катнашырга хокукы булган (ягъни Россия Федерациясенен торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшькә житкән эшкә сәләтле гражданнар) кешеләр төркеме, шулай ук торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче һәм жирле үзидарәне тормышка ашырганда Россия Федерациясе һәм федераль законнарның халыкара килешүләре нигезендә хокукларга ия булучы чит ил гражданнары.

2.2. Торак пункт кешеләренең инициативасы имзалар кәгазе (1 нче кушымта) яки инициатив төркем жыелышы беркетмәсе рәвешендә теркәлә, анда түбәндәге мәсьәләләр күрсәтелеп, гражданнар жыены үткәрү инициативасын күрсәтү турында карар кабул ителә:

гражданнар жыенына чыгарыла торган мәсьәләләр;

гражданнар жыенын үткәрү сроклары;

гражданнар жыенын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы һәр гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, паспорты яки

аны алмаштыручы документының сериясе һәм номеры, яшәү урынындагы адресы, имзасы яки имза куелган дата.

2.3. Жыен үткәру инициативасын яклап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия булган, торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче, яшәү урынында теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкит итәргә, ләкин 25 тән ким булырга тиеш түгел.

2.4. Имза кәгазьләре имзалар жыюче кешеләр тарафыннан тикшерелә, тикшерү датасы, фамилия, исем, атасының исеме, туган көне, паспорт яки аны алмаштыручы документ сериясе һәм номеры, яшәү урынындагы адресы күрсәтелә һәм жирлек башлыгына жиберелә.

Гражданнар жыенын үткәру турында карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы карары белән (2 нче кушымта), ә жирлек башлыгы инициативасы буенча – жирлек башлыгы карары белән (3 нче кушымта) кирәкле документлар килгән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә

2.6. Жирлек башлыгы яки муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы гражданнар жыенын, максатка ярашлы түгел, дип, үткәрудән баш тартырга тиеш түгел.

2.7. Гражданнар жыенына кертелгән мәсьәлә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыены соравы кыска, ягъни аңа бертөрле генә жавап бирергә мөмкин булырлык итеп төзелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыенын билгеләү турындагы карарны рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка житкерү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы тарафыннан билгеләнә һәм муниципаль хокук актларын бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек уставында каралган тәртиптә бастырыла.

Гражданнар жыенын үткәру турындагы жирлек башлыгы яки муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы карарларында гражданнар жыенына кертелә торган сорау, гражданнар жыенын үткәру вакыты һәм

урыны турында мәғлүмат; жыенны оештыручы – муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәләре турында мәғлүматлар күрсәтелә.

2.9. Гражданнар жыенына әзерләнү һәм аны үткәрү өчен җаваплы муниципаль берәмлекнең структур бүлекчәсе (башкару-боеру органы) муниципаль берәмлек башлығының гражданнар жыенын үткәрү турындагы карары нигезендә сайлау хокукына ия торак пункт кешеләренә исемлеген төзи, гражданнар жыенына мәғлүмати материаллар әзерли; муниципаль берәмлек массакүләм мәғлүмат чараларында һәм гражданнар жыены турында башка ысуллар белән халыкка хәбәр итә (4 нче кушымта).

Жирлек башкарма комитеты гражданнар жыенын үткәрү өчен бина бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пункт кешеләренә гражданнар жыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенын билгеләү, гражданнар жыенын үткәрү вакыты һәм урыны турындагы карар гражданнар жыенын үткәрү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәжбүри бастырып чыгарылырга тиеш.

2.9.2. Жыенның һәр катнашучысы гражданнар жыенын үткәрү көненә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсендә гражданнар жыены карарына кертелә торган материаллар белән танышырга, шулай ук аларның күчermәсен алырга хокуклылар

2.10. Гражданнар жыены турындагы Нигезләмә нигезендә гражданнар жыенын үткәрү датасы соңрак срокка күчерелергә мөмкин. Гражданнар жыенын күчәрү турындагы карар жыенны үткәрү билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыенын үткәрү турында

3.1. Жыенга килгән гражданнар жыенда катнашучы кешеләрне теркәү өчен жирлек башлығы тарафыннан билгеләнгән, жыенда катнашучы, торак пункт кешеләре исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия зат

тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урынынагы адресы, паспортының сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга шулай ук хәлиткеч тавыш бирү хокукы булмаган, ләкин жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданның, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләренә (әгәр жыенда ткишерелә торган мәсьәләләренә хәл итү алар эшчәнлегә белән бәйләнгән булса), башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә дә рөхсәт ителә.

3.3. Сайлау хокукына ия булучы торак пункт кешеләре исемлегендә төгәлсезлекләр ачыкланган очракта торак пункт кешесе теркәлә, һәм әлегә муниципаль берәмлек башлыгы аңа жыенда катнашырга рөхсәт бирә.

3.4. Гражданин шәхесен раслаучы (Россия Федерациясе гражданының паспорты, хәрби билеты, чит ил гражданының паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча яшәүгә рөхсәт) документ язмаларның төгәлсезлеген (яки аларның булмавын) раслау булып хезмәт итә.

3.5. Гражданның жыены анда сайлау хокукына ия булган торак пункт кешеләренең яртысыннан артыгы катнашканда тулы хокуклы була. Кворум булмаганда гражданның жыенын үткәрүнең яңа датасын муниципаль берәмлек башлыгы билгели. Бу очракта гражданның жыены гражданның жыены үткәрү билгеләнгән көннән соң ун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданның жыенында тавыш бирү ачык яки яшерен була ала. Тавыш бирү формасы турындагы карар гражданның жыенында кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш биргәндә гражданның жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданның тавыш бирү өчен бюллетень бирелә (5 нче кушымта).

3.8. Гражданның жыенында жирлек башлыгы яки гражданның жыенында теркәлгән катнашучылар арасынан ачык тавыш бирү юлы белән күпчелек

тавыш алган башка кеше рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итә ала.

3.9. Гражданнар жыены сәркатипне һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап палатасы әгъзалары саны ике кешедән артык булырга тиеш түгел. Гражданнар жыенының эш көненә өстәмә сораулар рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашырга хоуклы гражданнар тарафыннан кертелә ала.

Эш көненә мәжбүри тәртиптә гражданнар жыенын чакыру инициаторлары керткән сораулар кертелә. Күрсәтелгән сораулар беренче чиратта карала. Гражданнар жыенының эш көненә кертү турындагы карар аның өчен жыенда катнашкан гражданнарның кимендә яртысы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыены жыенда рәислек итүче тарафыннан ачыла. Жыенда рәислек итүче гражданнарның жыенын оештыра, тәртипне саклый, хисап комиссиясенә эшенә кураторлык итә, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәэмин итә (6 нчы кушылма).

3.11. Гражданнар жыенында сәркатип беркетмә алып бара, анда гражданнар жыенын үткөрү көне һәм урыны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлегенә, карала торган сораулар буенча тавыш биргән гражданнар саны күрсәтелә.

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен сәркатибе тарафыннан имзаланып, жирлек башлыгына тапшырыла. Жыенда катнашучылар исемлегенә беркетмәгә теркәлә.

4. Гражданнар жыенының карарлары

4.1. Гражданнар жыенында катнашучыларның сайлау хокукына ия булган яртысыннан күбрәгә тавыш бирсә, жыен карары кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокук актлары булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив актлар регистрына кертелергә тиешләр (7, 8 нче кушымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнен вазыйфаи затлары гражданныр жыенында жирлек Уставы билгеләгән, алар арасындагы вәкаләтләрне чикләү нигезендә кабул ителгән карарларны үтәүне тәмин ителәр.

4.4. Жыенда кабул ителгән карар юкка чыгарылырга яки жыенда башка карар кабул итү юлы белән үзгәртелергә, яисә суд тәртибендә гамәлдән чыккан, дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданныр жыенында кабул ителгән карарлар рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм муниципаль хокукый актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелергә тиешләр.

4.6. Торак пункт кешеләренә турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокук актын кабул итү (бастыру) таләп ителсә, компетенциясенә күрсәтелгән актны кабул итү (бастыру) керә торган жирле үзидарә органы яки вазыйфаи зат гражданныр жыенында кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән алып 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокук актын әзерләү һәм (яки) кабул итү срогын билгелергә тиешләр. Күрсәтелгән срок өч айдан арта алмый.

Гражданныр жыенының карарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәжбүри төстә үтәлергә тиешләр һәм нинди дә булса дәүләт хакияте органнарының, аларның вазыйфаи затларының яки жирле үзидарә органнарының раславына мохтаж түгелләр.

4.8. Жыенда кабул ителгән карарларны үтәмәү закон нигезендә жаваплылыкка тартуга сәбәп булып тора.

Алексеевск муниципаль районының

Кыр Шонталы авыл жирлеге башлыгы, Совет рәисе

Ф.Я.Хамадеев